

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 15 juna 2020. godine
Br. ref.:RK 1576/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI56/19

Podnosilac

Xhevat Thaqi

**Ocena ustavnosti Presude Vrhovnog suda,
PML. br. 70/2019, od 4. marta 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Xhevat Thaqi, sa mestom stanovanja u Đakovici (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), kojeg zastupa advokat Ylli Bokshi iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Presudu Vrhovnog suda Republike Kosova [PML. br. 70/2019] od 4. marta 2019. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud), koja je njemu uručena dana 21. marta 2019. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti osporene presude kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njegovih prava koja su zagarantovana članovima 22 [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 53 [Tumačenje odredbi Ljudskih prava] Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske Konvencije o Zaštiti Ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7 člana 113 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, na članu 22 [Procesuiranje zahteva] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 5. aprila 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 10. aprila 2019. godine, Predsednica suda je imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
7. Dana 30. aprila 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i jednu kopiju zahteva poslao je Vrhovnom sudu.
8. Dana 14. avgusta 2019. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Peć – Ogranak u Dečanu (u daljem tekstu: Osnovni sud) o registraciji zahteva i tražio da dostave kopiju predmeta-dosijea.
9. Dana 27. avgusta 2019. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu kopiju predmeta-dosijea.
10. Dana 29. aprila 2019. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo je Sudu neprihvratljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 30. novembra 2018. godine, Osnovni sud u Peći – Odeljenje u Dečanu (u daljem tekstu: Osnovni sud) je rešenjem [PPN. br. 78/2018] odredio

podnosiocu zahteva meru pritvora u trajanju od 1 (jednog) meseca, počev od dana uručenja navedene odluke.

12. Dana 20. decembra 2018. godine, Osnovno tužilaštvo u Peći je podiglo optužnicu [PP/II. br. 2580/2018] protiv podnosioca zahteva, zbog sumnje da je počinio krivično delo (Teška krađa), navedeno u članu 327 stav 2 tačka 2.1 Krivičnog zakonika Republike Kosova (u daljem tekstu: KZRK).
13. Dana 27. decembra 2018. godine, Osnovni sud je Rešenjem [P. br. 223/2018] produžio podnosiocu zahteva meru pritvora za još dva meseca. Kao razlog za produžetak pritvora, između ostalog, naglašeno je da (i) postoji osnovana sumnja da je podnosilac zahteva počinio krivično delo za koje je optužen; (ii) težina krivičnog dela je ozbiljna i podnosilac zahteva može da utiče na tok krivičnog postupka uzimajući u obzir njegovu prošlost. Specifičnije, Osnovni sud je obrazložio donetu odluku u vezi sa produžetkom pritvora protiv podnosioca zahteva naglašavajući sledeće: *"[...] oslanjajući se na član 187 stav 1 alineja 1.2 tačka 1.2.1 Zakona o Krivičnom Postupku Republike Kosova (u daljem tekstu: ZKPRK), došlo se do zaključka da okrivljeni, zbog ozbiljnosti krivičnog dela za koje se predviđa jedna ozbiljna novčana kazna kao i kazna zatvora od 3 godine pa do 7 godina ako i drugih sumnji koje su dobijene iz baze podataka policije, postoji rizik da isti može da utiče na ometanje toka razvoja krivičnog postupka ili da može ponoviti slična krivična dela"*.
14. Iz spisa predmeta proizilazi da je gore navedeno Rešenje Osnovnog suda uručeno podnosiocu zahteva lično u zatvoru dana 28. decembra 2018. godine. Dalje, na osnovu spisa predmeta, gore navedeno Rešenje Osnovnog suda je tog istog dana podneto pošti radi daljeg prosleđivanja kod zastupnika podnosioca zahteva.
15. Dana 14. januara 2019. godine, protiv gore navedenog Rešenja Osnovnog suda [P. br. 223/2018], advokat podnosioca zahteva je uložio žalbu pred Apelacionim sudom. Pred ovim potonjim, on je tvrdio da je došlo do povreda njegovih ustavnih prava kao i prava propisanih KZRK-om i drugim zakonima Republike Kosova, sa predlogom da se *"napadnuto rešenje [Osnovnog suda] poništi kao i da se okrivljenom odmah prekine mera pritvora"*.
16. Dana 21. januara 2019. godine, Apelacioni sud je u Rešenju [PN. 1. DP. br. 48/2019] odbacio kao neblagovremenu žalbu podnetu od strane advokata podnosioca zahteva sa sledećim obrazloženjem:

"Kao što proizilazi iz spisa predmeta rešenje [Osnovnog suda] kojim je okrivljenom [podnosiocu zahteva] produžena mera pritvora [za još dva meseca] P. br. 223/2018, od 27.12.2018. god, okrivljenom je predato dana 28.12.2018. god., što se utvrđuje iz dostavnice za lično uručenje sa potpisom okrivljenog stavljeno u istu, dok je branilac okrivljenog predao žalbu protiv rešenja, a koja je žalba u Osnovni sud u Peći – Ogranak u Dečanu primljena dana 14.01.2019. god., što se utvrđuje iz pečata prijema Suda.

Po odredbama iz člana 189. stav 3. ZKP-a, žalba protiv rešenja o određivanju ili produženju pritvora se podnosi u roku od 24 časa od dana

predaje rešenja, a koja odredba važi i za rešenja kojima se određuju i ostale alternativne mere. Dok po odredbi iz člana 478. stav 4. ZKP-a Ako okrivljeno lice ima branioca, pismena iz stava 2. ovog člana uručiće se braniocu i okrivljenom licu u skladu sa odredbama člana 477. ovog zakonika. U tom slučaju, propisani rok za izjavljivanje pravnog leka, odnosno odgovora na žalbu počinje da teče od dana uručivanja pismenog dopisa okrivljenom licu, u konkretnom slučaju, rok za podnošenje žalbe je počeo da teče od dana [28. decembra 2018. godine] kada je okrivljeni Xhevat Thaqi [podnosilac zahteva] primio rešenje o produženju mere pritvora.”

17. Protiv gore navedenog Rešenja Apelacionog suda, podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti pred Vrhovnim sudom, tvrdeći da je došlo do ozbiljnih povreda odredbi krivičnog zakona i povrede krivičnog postupka, sa predlogom da Vrhovni Sud izmeni odluke kako prvostepenog tako i drugostepenog suda, i da prekine meru pritvora ili da zameni istu nekom drugom, blažom merom.
18. Dana 4. marta 2019. godine, Vrhovni sud je u Presudi [Pml. br. 70/2019] odbio zahtev podnosioca zahteva o zaštiti zakonitosti kao neosnovan i potvrdio je odluke donete pred Apelacionim i Osnovnim sudom – ostavljajući tako na snazi meru o produžetku pritvora za još dva (2) meseca.

Navodi podnosioca zahteva

19. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud, kada je odbio njegov zahtev za zaštitu zakonitosti kao neosnovan, povredio njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje koje je zagarantovano članom 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLjP-a. On je takođe tvrdio i povredu članova 22 i 53 Ustava.
20. Podnosilac zahteva naglašava da je njegov advokat podneo žalbu unutar roka od 24 sata imajući u obzir da je on rešenje Osnovnog suda [P. br. 223/2018] od 27. decembra 2018. godine primio dana 8. januara 2019. godine; dok je žalbu uložio putem pošte dana 9. januara 2019. godine.
21. Po navodima podnosioca zahteva, Apelacioni sud se, odbijanjem žalbe kao neblagovremene, uopšte nije upustio u njegove tvrdnje koje su bile navedene u žalbi. Jedan takav pristup Apelacionog suda, po navodima, je pristup koji je “*diskriminantan, neustavan i nezakonit.*” Dalje, on tvrdi da je Apelacioni sud trebao da uzme u obzir da je on, pošto je bio u pritvoru, imao ograničene mogućnosti komunikacije i nemogućnost slobodnog kretanja, kao i da “*primena odredbi iz člana 478 stav 4 ZKPK-a, na osnove koje se vreme početka trajanja zakonskih rokova smatra datum kada je neka odluka uručena okrivljenom, se ne može primeniti i diskriminantna je*”. Dalje, naglašava se u zahtevu koji je podnet pred ovim Sudom da: “*Okrivljeni nije profesionalac u oblasti, odnosno pravnik i uglavnom je čovek koji nije upućen i laik u vezi sa pravnim pitanjima, takođe imajući u obzir veoma kratak rok za podnošenje žalbe protiv Rešenja o produžetku pritvora, podnošenje žalbe od strane okrivljenog koji se nalazi u pritvoru je skoro nemoguća u 99% slučajeva.*”

22. S tim u vezi, on tvrdi i povredu člana 22 i 53 Ustava zato što, po navodima podnosioca zahteva, kada je Zakon u koliziji sa Ustavom ta odredba nije primenljiva *“i u vezi sa ovim pitanjem je član 31 Ustava i član 6 EKLJP-a, koji se na Kosovu primenjuju direktno, u smislu člana 22 Ustava”*.
23. S tim u vezi, podnosilac tvrdi da rok za podnošenje pravnog sredstva, u slučajevima kada je sloboda kretanja okrivljenog ograničena, treba da počne da teče od momenta kada se uruči Rešenje kod branioca okrivljenog *“u suprotnosti možemo imati povredu principa pristupa pravdi kao i povredu jednakosti strana u postupku, odnosno povredu odredbi Ustava.”*
24. U vezi sa donošenjem odluka od strane Vrhovnog suda, podnosilac zahteva naglašava da se isti uopšte nije upustio u procenu povrede njegovih prava *“na žalbu i prava na pristup pravdi”* i samim tim nije *“uopšte procenio superiorne odnose između Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima i zakona koji se primenjuju na Kosovu, u slučaju kada postoje razlike među njima”*.
25. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da poništi sve odluke redovnih sudova kao i da proglasi da su iste protivustavne.

Ocena prihvatljivosti zahteva

26. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i predviđeni Poslovníkom.
27. U tom smislu, Sud prvenstveno podseća da je podnosilac zahteva tvrdio da su mu povređena njegova prava koja su zagantovana članovima 22, 31 i 53 Ustava a u vezu sa članom 6 EKLJP-a. U suštini, podnosilac zahteva predstavlja dva navoda o povredama njegovih prava koja su zagantovana Ustavom i EKLJP-om koji će se tretirati posebno u narednom delu ovog Rešenja.
28. Pre nego što odgovori na navode podnosioca zahteva, Sud podseća na okolnosti ovog konkretnog slučaja. Kao što je već objašnjeno u delu o činjenicama, podnosilac zahteva je bio u pritvoru od dana 30. novembra 2018. godine zbog sumnje da je počinio krivično delo teške krađe. Dana 20. decembra 2018. godine, Osnovno tužilaštvo u Peći je podiglo optužnicu protiv podnosioca zahteva koja je potvrđena od strane Osnovnog suda. Ovaj potonji je, putem rešenja [P. br. 223/2018] od 27. decembra 2018. godine potvrdio i nastavio pritvor podnosiocu zahteva za još dva meseca, računajući od dana 30. decembra 2018. godine, kada je trebala da istekne trajanje mere o pritvoru koja je određena. Protiv ovog Rešenja, advokat podnosioca zahteva je uložio žalbu pred Apelacionim Sudom koji je odbio kao neblagovremenu – jer je za rok, na osnovu gore navedenih zakonskih odredbi, smatrano da počinje da teče od momenta kada je odluka bila uručena okrivljenom, odnosno podnosiocu zahteva. Ovaj potonji, s tim u vezi je, preko svog advokata, podneo zahtev za zaštitu zakonitosti koji je takođe bio odbijen od strane Vrhovnog suda kao neosnovan i istovremeno je potvrđeno odlučivanje od strane nižestepenih sudova.
29. Sud primećuje da se prva kategorija tvrdnji podnosioca zahteva tiče člana 31 Ustava u aspektu tvrdnji podnosioca zahteva o osporavanju pristupa pravdi i

neobrazloženju sudskih odluka. Druga kategorija tvrdnji podnosioca zahteva se tiče navoda o povredama člana 22 i člana 53 Ustava zato što je, po navodima podnosioca zahteva, stav 4 člana 478 ZKPK-a protivustavna odredba i nije u skladu sa Ustavom i EKLjP-om. Samim tim, redovni sudovi nisu trebali da primene tu odredbu u njegovom slučaju već su trebali da direktno primene Ustav i EKLjP. U detaljima, svi navodi podnosioca zahteva su izraženi u stavovima 17-23 ovog Rešenja.

30. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

31. Sud se, dalje, poziva na članove 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 48
[Tačnost podneska]

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

Član 49
[Rokovi]

Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...

32. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana i da osporava akt javnog organa, odnosno Presudu Vrhovnog suda [Pml. br. 70/2019] od 4. marta 2019. godine, i podneo je zahtev u skladu sa odgovarajućim zakonskim rokovima.

(i) Navodi koji se tiču člana 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLjP-a, o pristupu pravdi i neobrazloženoj sudskoj odluci

33. Izuzev ovih gore navedenih kriterijuma, Sud takođe treba da razmotri da li je podnosilac zahteva ispunio i druge uslove o prihvatljivosti.
34. Što se tiče iscrpljenja pravnih sredstava u ovom delu zahteva, Sud utvrđuje da u skladu sa članom 47 Zakona, podnosilac zahteva je iscrpeo sva pravna sredstva, u proceduralnom i suštinskom aspektu, a u vezi sa njegovim tvrdnjama o članu 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLjP-a.

35. Međutim, Sud takođe treba da proceni da li ovaj deo zahteva ispunjava uslove koji su propisani u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o radu. Pravilo 39 (2) Poslovnika o Radu određuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Naime, pravilo 39 (2) Poslovnika, propisuje da:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

36. Sud podseća na tvrdnju podnosioca zahteva, po kojoj je njemu negirano pravo na pristup pravdi i pravo da dobije obrazložene sudske odluke, odnosno prava koja su zagarantovana članom 31 Ustava.
37. Podnosilac zahteva tvrdi da je njemu povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje jer je žalba njegovog advokata na nepravičan način odbijena kao neblagovremena kao i da se kako Vrhovni Sud tako i Apelacioni Sud uopšte nisu upustili u njegove tvrdnje koje su bile navedene u žalbi, odnosno zahtevu o zaštiti zakonitosti, kao i nisu uzeli u obzir činjenicu da se on nalazi u pritvoru kao i da su njegove mogućnosti za podnošenje žalbe bile ograničene. Ovi sudovi, po njegovim navodima, nisu obrazložili pitanje osporavanja njegovog pristupa pravdi.
38. U vezi sa ovim navodom, Sud smatra da je podnosilac zahteva izgradio svoj slučaj na osnovu zakonitosti, odnosno na osnovu pogrešnog tumačenja stava 4 člana 478 ZKPK-a od strane kako Apelacionog tako i Vrhovnog suda. Što se tiče obrazloženosti sudskih odluka, Sud smatra da su redovni sudovi ispunili svoju obavezu da pruže jedno dovoljno zakonsko obrazloženje.
39. S tim u vezi, Sud podseća da se ovi navodi tiču oblasti zakonitosti i kao takvi ne spadaju u oblast nadležnosti Suda, i samim tim, u principu, ne mogu se razmatrati od strane Suda. (Vidi, slučaj KI56/17, podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*, Rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35). Jedini način kako bi se ove tvrdnje mogle razmotriti i kako bi se mogle prihvatiti kao osnovane je slučaj kada jedan podnosilac zahteva uspe da posvedoči, ubedljivim argumentima, da je u njegovom slučaju došlo do povrede Ustava ili EKLJP-a, na primer, argumentujući da su u tom konkretnom slučaju redovni sudovi primenili odredbe ZKPK-a na očigledno proizvoljan način.
40. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje koje je dato u Rešenju Apelacionog suda veoma jasno. Tu se navodi da rok za podnošenje žalbe počinje da teče od dana uručivanja rešenja okrivljenom, odnosno podnosioca zahteva kao i da je Rešenje Osnovnog suda njemu uručeno dana 28. decembra 2018. godine, što se, po navodima Apelacionog suda *“potvrđuje iz povratnice o ličnom uručivanju sa potpisom okrivljenog koji se tu nalazi”*, dok je žalbu njegov branilac podneo dana 14. januara 2019. godine, što znači van roka od 24 sata, kao što je to zatraženo u članu 189 stav 3 ZKPK-a. Podnosilac zahteva lično nije podneo žalbu unutar roka od 24 sata.
41. Sud takođe podseća da je Vrhovni sud odbio zahtev podnosioca zahteva, gde su protumačene odredbe ZKPK-a na način na koji je Sud smatrao najpravičnijim

u okolnostima tog konkretnog slučaja i za takav izbor je Sud pružio dovoljno obrazloženja. Tačnije, a u vezi sa pravnim tumačenjem odredbi ZKPK-a, Vrhovni sud je u svojoj Presudi naglasio sledeće:

“Po odredbama iz člana 189. stav 3. ZKPK-a, Svaka stranka može da podnese žalbu u roku od dvadeset i četiri (24) časova od uručivanja rešenja, koja odredba važi i za rešenja kojima se određuje pritvor, dok po odredbi iz člana 478. stav 4. ZKPK, Ako okrivljeno lice ima branioca, pismena iz stava 2. ovog člana uručiće se braniocu i okrivljenom licu u skladu sa odredbama člana 477. ovog zakonika. U tom slučaju, propisani rok za izjavljivanje pravnog leka, odnosno odgovora na žalbu počinje da teče od dana uručivanja pismena okrivljenom licu.

Zakon – Zakonik krivičnog postupka u ovoj odredbi ne vrši razliku da li se okrivljeni nalazi u pritvoru ili na slobodi, za šta nije bilo moguće da se u ovom slučaju za podnošenja žalbe računa drugačije, kao što se bez osnova navodi u zahtevu”.

42. S tim u vezi, Sud podseća da i na osnovu sudske prakse Evropskog suda za Ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP), rok da se podnese žalba počinje da teče od dana kada je podnosiocu zahteva i/ili njegovom advokatu uručena odluka (vidi, slučaj ESLjP-a: *Koç et Tosun protiv Turske*, predstavka br. 23852/04, Odluka od 13. novembra 2008. godine, stav 6).
43. Sud takođe smatra da podnosilac zahteva nije potvrdio pred redovnim sudovima, a ni pred ovim Sudom, kako je to što je on bio u pritvoru njemu onemogućilo da podnese pravna sredstva u okviru navedenih zakonskih rokova. U slučaju da podnosilac zahteva i zaista imao konkretnu/specifičnu nemogućnost da podnese svoju žalbu usled konkretnih okolnosti pod kojima je on bio u pritvoru, onda bi takve argumente on trebao da predstavi i pred redovnim sudovima ili drugim organima koji su odgovorni za poštovanje njegovih prava tokom vremena kojeg je on proveo u pritvoru. Na osnovu Ustava, pravo na žalbu protiv neke odluke koja odlučuje u vezi sa nekim pravom ili slobodom koja je zagantovana za svakog pojedinca i pod bilo kojim okolnostima u kojima se taj pojedinac nalazi, uključuje i osobe koje se nalaze u pritvoru. U okolnostima ovog konkretnog slučaja, Sudu nije pruženo nikakvo svedočenje ili neki dokaz podnosioca zahteva u vezi sa tim da mu pravo na “pristup pravdi” povređeno na bilo koji način od strane redovnih sudova ili od strane nekog drugog javnog organa u Republici Kosova.
44. Stoga, u okolnostima ovog konkretnog slučaja, Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže da su postupci pred Vrhovnim sudom ili pred drugim redovnim sudovima bili nepravilni ili proizvoljni, ili da su mu prava i osnovne slobode zaštićene Ustavom ili EKLjP-om povređene navodnim pogrešnim tumačenjem ZKPK-a. Sud naglašava da je tumačenje Zakona dužnost redovnih sudova. (vidi, slučaj KI63/16, podnosilac zahteva *Astrit Pira*, Rešenje o neprihvatljivosti od 8. avgusta 2016. godine, stav 44 i vidi, takođe, slučaj KI150/15; KI161/15; KI162/15; KI14/16; KI19/16; KI60/16 dhe KI64/16, podnosioci zahteva *Arben Gjokaj, Hysni Hoxha, Driton Pruthi, Milazim Lushtaku, Esat Tahiri, Azem Duraku i Sami Lushtaku*, Rešenje o neprihvatljivosti od 15. novembra 2016. godine, stav 62).

45. U tom pravcu, Sud naglašava da nije dužnost Suda da se bavi greškama u zakonu za koje se tvrdi da su počinjene od strane redovnih sudova (zakonitost), osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti prava i osnovne slobode zaštićene Ustavnom (ustavnost). Ukoliko bi bilo drugačije, Sud bi delovao kao sud "*četrtoog stepena*" što bi rezultiralo prekoračenjem ograničenja koja su postavljena u nadležnosti Suda. U skladu sa sudskom praksom ESLJP-a i takođe u skladu sa već utemeljenom sudskom praksom Suda, Sud ponovo naglašava da je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila proceduralnog i materijalnog prava i ne mogu da se vrše apstraktne procene zašto je jedan redovan sud odlučio na neki određen način a ne na neki drugi način. (Vidi, slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, ESLJP br. 30544/96, od 21. januara 1999. godine, stav 28 i vidi, takođe, slučaj: KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).
46. Ustavni Sud može samo da razmotri da li su u jednom postupku dokazi pred sudovima i drugim organima predstavljeni na pravilan način i da li su postupci uopšteno, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje.
47. Što se obrazloženja sudskih odluka od strane redovnih sudova, Apelacionog i Vrhovnog suda, Sud smatra da su oba suda ispunila svoju ustavnu obavezu da pruže jedno dovoljno zakonsko obrazloženje u vezi sa zahtevima i navodima podnosioca zahteva. Samim tim, Sud smatra da je podnosilac imao koristi od svog prava da dobije obrazložene sudske odluke u skladu sa članom 31 Ustava a u vezi sa članom 6 ELJP-a. (Vidi, s tim u vezi, slučajeve Ustavnog Suda koji govore o obrazloženjima sudskih odluka: KI72/12, *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, Presuda od 17. decembra 2012. godine; KI22/16, *Naser Husaj*, Presuda od 9. juna 2017. godine; KI143/16, *Muharrem Blaku i drugi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine; i KI97/16, podnosilac "*IKK Classic*", Presuda od 9. januara 2018. godine).
48. Sud takođe podseća da je podnosilac zahteva tvrdio da je "*diskriminantno*" računanje roka od dana uručivanja odluke okrivljenom, i da takav pristup Apelacionog suda, po navodima podnosioca zahteva, je stav koji je "*diskriminantan, protivustavan i nezakonit*". U vezi sa ovim navodom, Sud primećuje da je podnosilac zahteva, izuzev toga što je samo naveo da je takav pristup suda bio diskriminantan, on nije ponudio nikakvo dodatno objašnjenje kako to on tvrdi da je njemu povređeno to pravo i kako je on to tretiran na nejednak način u odnosu na druge pojedince u istim ili sličnim okolnostima.
49. Samim tim, Sud utvrđuje da se ovaj deo zahteva treba proglasiti kao očigledno neosnovan po ustavnim osnovama u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika o Radu

(ii) Navodi u vezi sa neustavnošću stave 4 člana 478 ZKPK-a

50. Sud podseća na tvrdnju podnosioca zahteva da je, po njegovim navodima, stav 4 člana 478 [Spisi koje lično treba dostaviti] ZKPK-a diskriminantan i neustavan.

51. Podnosilac zahteva smatra da ovaj stav, u delu u kojem se predviđa da :” *Ako okrivljeno lice ima branioca, pismena iz stava 2. ovog člana uručiće se braniocu i okrivljenom licu u skladu sa odredbama člana 477. ovog zakonika. U tom slučaju, propisani rok za izjavljivanje pravnog leka, odnosno odgovora na žalbu počinje da teče od dana uručivanja pismena okrivljenom licu. Ako se odluka odnosno žalba ne može uručiti okrivljenom licu zato što je njegova odnosno njena adresa nepoznata, odluka, odnosno žalba će se istaći na oglasnoj tabli suda i po proteku roka od osam (8) dana od dana isticanja smatra se da je dostavljeno izvršeno*” je diskriminantan i neustavan jer se ne treba smatrati da teče rok žalbe od momenta kada se neka odluka uruči okrivljenom koji je u pritvoru.
52. S tim u vezi, Sud se poziva na stav 2 člana 47 Zakona gde se specifično propisuje da: “*Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva*”. Sud se takođe poziva na tačku (b) stava 1 pravila 39 Poslovnika o Radu gde se propisuje da : “*(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim: (b) ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke.*”
53. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosilac zahteva naglašava da je došlo do povrede člana 22 i člana 53 Ustava, zato što Vrhovni Sud nije uzeo u obzir nadmoć EKLJP-a u odnosu na zakone koji se primenjuju u Republici Kosovo i činjenice da u slučaju kada je zakon u koliziji sa Ustavom i EKLJP-om, ta odredba zakona se ne treba primenjivati.
54. U vezi sa ovom tvrdnjom, Sud naglašava da se slaže sa tačnim nalazom podnosioca zahteva da neki zakon nema nadmoć u odnosu na Ustav i EKLJP, kao i da ova dva instrumenta imaju prednost i nadmoć u odnosu na bilo koji zakon. Jedno takvo načelo za EKLJP je predviđeno i u članu 22 Ustava, gde se izričito propisuje da: “*Ljudska prava i slobode, koja su utvrđena sledećim međunarodnim sporazumima i instrumentima garantovana su ovim Ustavom, i direktno se primenjuju na teritoriji Republike Kosovo i imaju premoć, u slučaju konflikta, nad svim zakonskim odredbama i ostalim aktima javnih institucija.*”
55. Međutim, Sud naglašava da je podnosilac zahteva trebao da svoje navode o neustavnosti stava 4 člana 478 ZKPK-a predstavi pred redovnim sudovima, ili da, na osnovu člana 113.8 Ustava, podnese zahtev za incendetalnu kontrolu ustavnosti te zakonske odredbe sa Ustavom i/ili sa EKLJP-om. Podnosilac zahteva je imao mogućnosti da svoje argumente u vezi sa navodnom kolizijom ove zakonske odredbe sa Ustavom ili EKLJP-om – podnese i pred Vrhovnim sudom. On nije uradio tako nešto i njegove navodi u vezi sa mogućom kolizijom i neustavnošću stave 4 člana 478 ZKPK-a – po prvi put podnosilac zahteva predstavlja pred ovim Ustavnim Sudom.
56. Sud naglašava da je dužnost redovnih sudova da zahteve podnosioca zahteva u vezi sa neustavnošću zakona razmotre i da odluče da li ima potrebe da se usvoje ili ne. U slučaju da i redovni sudovi imaju svoje sumnje u vezi sa ustavnošću neke zakonske odredbe i smatraju da ne mogu da koriste istu –

onda se slučaj treba proslediti Ustavnom sudu u skladu sa članom 113.8 Ustava. U slučaju da redovni sudovi smatraju da argumenti podnosioca zahteva nisu osnovani i da ne postoje sumnje u vezi sa ustavnošću navedenog zakona – može se nastaviti sa primenom istog tog zakona. Ali, u ovom konkretnom slučaju, podnosilac zahteva uopšte nije ni dao mogućnost Vrhovnom sudu da se izjasni u vezi sa navodom o neustavnošću navedene zakonske odredbe, jer ovu tvrdnju po prvi put on predstavlja ovde pred ovim Sudom.

57. Sledstveno tome, u svetlu onoga što je navedeno iznad, Sud utvrđuje da se tvrdnja podnosioca zahteva i, samim tim, i ovaj deo zahteva treba odbiti zbog suštinskog neiscrpljenja svih pravnih sredstava, a u skladu sa članom 113.7, članom 47.2 Zakona i pravilom 39 (1) (b) Poslovnika o Radu.

Zaključci

58. U vezi sa navodima o povredi prava na “pristup pravdi” i “obrazloženje sudskih odluka” koje je zagarantovano članom 31 Ustava, u vezi sa članom 5 EKLjP-a, Sud je utvrdio da se taj deo zahteva, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika o Radu, treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovan po ustavnim osnovama.
59. U vezi sa navodima o neustavnošću stava 4 člana 478 ZKPK-a, Sud je utvrdio da se ovaj deo zahteva, u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom i pravilom 39 (1) (b) Poslovnika o Radu, treba proglasiti neprihvatljivim zbog suštinskog neiscrpljenja pravnih sredstava koja su propisana u Zakonu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosova, u skladu da članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47.2 Zakona i pravilima 39 (2) i 39 (1) (b) Poslovnika o Radu, dana 29. aprila 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

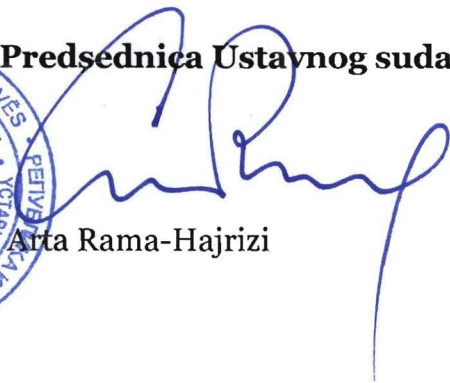
Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi